

Posudek na rigorózní práci Mgr. Jiřího Pražáka

Dědické tituly

(120 stran, připojeno je anglické resumé a seznam použité literatury)

Autor předložil rigorózní práci, která kvalifikovaně pojednává o dědických titulech, na jejichž základě vstupuje právní nástupce do právních poměrů zemřelého. Jde o záslužný výzkum otázek, které vedou k nastolení potřebné právní jistoty; každý člověk má možnost rozhodnout o svém majetku buď tak, že sám určí okruh osob, kterým chce ze svého majetku něco odkázat či naopak bude na tento způsob rezignovat a otevře tak cestu skupinám osob v pořadí stanoveném v zákoně.

Přehlednost posuzované rigorózní práce je umocněna historickým rozbořem autora, který jednotlivé dědické tituly zkoumá v jejich časovém vývoji. Odpovídající pozornost správně věnuje Všeobecnému občanskému zákoníku, který upravoval (kromě zákonné posloupnosti) i dědickou smlouvu a závěť; autor připojuje ještě výklad o darování na případ smrti, odkazu a náhradnictví. Ve srovnání s podrobnou úpravou dědického práva ve Všeobecném občanském zákoníku vyznívá jako velmi kusá úprava obsažená v pozdějších občanských zákonících, a to v občanském zákoníku z roku 1950 a 1964. Proto s jistým pochopením a porozuměním autor čtenáře seznamuje i s úpravou obsaženou v osnově připravovaného občanského zákoníku, která se svými instituty, rozsahem a částečně i pojmoslovím vrací zpět k úpravě obsažené ve Všeobecném občanském zákoníku.

Autor začíná rozbor platné právní úpravy dědických titulů správně závětí, jakožto výsostným projevem vůle zůstavitele. Podrobně se věnuje jejím jednotlivým náležitostem závětí, a to jak obecným tak i speciálním. Z výkladu podaného autorem je zřejmé, že se autor přísně přidrží litery zákona, jakož i poměrně striktního výkladu zastávaného NS. V této souvislosti autora

upozornuji, že v oblasti dědického práva musí jít především o respektování vůle zůstavitele (favor testamenti) a nikoliv o neúměrně vypjatý formalistický přístup. Jak by např. autor posoudil platnost závěti sepsanou zůstavitelem jen s jedním svědkem (§ 476b občanského zákoníku), když o totožnosti zůstavitele ani o projevu jeho vůle nejsou dány žádné pochybnosti.

Autor s velkým uznáním hovoří o Centrální evidenci závětí vedenou NK. V případě, že zůstavitel nevyužije notářských služeb k sepsání závětí, závět' sepíše zákonem předepsaným způsobem sám a doma ji uschová, lze připustit důkaz o jejím obsahu v případě, že obydlí zůstavitele bude v důsledku povodně zcela vyplaveno a závět' zničena ?

Plně souhlasím s názorem autora na spornost formulací důvodů pro vydědění; ostatně příklad, který v práci uvádí, lze považovat za obecný.

Z dědických titulů, které platná právní úprava dnes nezná, avšak s jehož znovuzavedením lex ferenda počítá, autor správně uvádí dědickou smlouvu. Mohl by autor při obhajobě rigorózní práce podrobněji rozvést její možné výhody, pro které jí dát přednost před závětí ? K rozpravě rovněž doporučuji problematiku podpisu zůstavitele na závěti ve světle judikatury NS.

Závěrem shrnuji, že Mgr. Jiří Pražák prokázal předloženou rigorózní práci způsobilost samostatně zpracovat významný úsek občanského práva, kriticky zhodnotit platnou právní úpravu a navrhnout nová řešení. Autor tak splnil podle mého názoru obsahové i formální požadavky kladené na rigorózní práce, a proto ji doporučuji k obhajobě

V Praze dne 13.11.2010

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.